

Genel Muhasebe Ders Notları

Konu 10. Mali Borçlar

Tek düzen muhasebe sisteminde mali borçlar grubu, 3 kısa vadeli yabancı kaynaklar ve 4 uzun vadeli yabancı kaynaklar sınıfları olmak üzere iki sınıfta ele alınmıştır.

Kısa vadeli yabancı kaynaklar sınıfında yer alan mali borçlar, kredi kurumlarına olan kısa vadeli borçlar ile kısa vadeli para ve sermaye piyasası araçları ile sağlanan krediler ve vadesine bir yıldan daha az bir süre kalan uzun vadeli mali borçların anapara taksit ve faizlerini kapsar.

Kısa vadeli yabancı kaynaklar sınıfında yer alan mali borçlar grubunda şu hesaplar yer alır:

300 BANKA KREDİLERİ

301 FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR

302 ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ (-)

303 UZUN VADELİ KREDİLERİN ANAPARA TAKSİTLERİ ve FAİZLERİ

304 TAHVİL ANAPARA BORÇ, TAKSİT ve FAİZLERİ

305 ÇIKARILMIŞ BONOLAR ve SENETLER

306 ÇIKARILMIŞ DİĞER MENKUL DEĞERLER

308 MENKUL KIYMETLER İHRAÇ FARKI (-)

309 DİĞER MALİ BORÇLAR

Uzun vadeli yabancı kaynaklar sınıfında yer alan mali borçlar ise bilanço tarihi itibarıyla vadesine bir yıldan fazla süre kalmış bulunan, banka ve diğer finans kuruluşlarından alınan krediler ile işletme borçlanma amacıyla ihraç edilmiş, menkul değerleri kapsamaktadır. Uzun vadeli yabancı kaynaklar sınıfında yer alan mali borçlar grubunda ise aşağıdaki hesaplar yer alır,

400 BANKA KREDİLERİ

405 ÇIKARILMIŞ TAHVİLLER

407 ÇIKARILMIŞ DİĞER MENKUL KIYMETLER

408 MENKUL KIYMETLER İHRAÇ FARKI (-)

409 DİĞER MALİ BORÇLAR

300 Banka Kredileri

Banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan kısa vadeli kredilere ilişkin tutarları içeren hesap kalemidir. İşletmelerin faaliyetlerini sürdürmek için mevcut dönen varlıkların yeterli olmadığı durumlarda, ihtiyaç duyacağı fonları temin etmek için faydalanacakları finansman kaynaklarının başında banka kredileri gelmektedir. Bankalardan alınan krediler, açık kredi, cari hesap kredisi, hisse senedi ve tahvil karşılığı kredi, mal karşılığı kredi, ipotek karşılığı kredi ve kefalet karşılığı kredi gibi türlere ayrılır.

Banka kredileri hesabı;

- Kredi hesabından nakden veya mevduat hesabına çekilen paralar,
- Krediyeye istinaden hesaplanan faiz ve komisyonlar,
- Yabancı para cinsinden çekilen kredilerde dönem sonunda döviz kurun artışından kaynaklanan Türk Lirası tutarındaki meydana gelen artışlardan dolayı alacaklandırılırlar.
- Krediyeye karşılık yapılan ödemelerden dolayı borçlandırılırlar.

Başka bir ifadeyle, krediyeye karşılık bankadan çekilen paralar, uygulanan faiz tutarı ve komisyonları hesaba alacak, krediyeye karşılık yapılan ödemeler ise hesaba borç olarak kaydedilir.

2

400 Banka Kredileri

Banka ve diğer finans kuruluşlarından alınan uzun vadeli kredilerin yer aldığı hesaptır. İşletmelerin faaliyetlerini sürdürmek için ihtiyaç duydukları bir yıldan uzun vadeli, banka ve diğer finans kuruluşlarından sağladıkları finansal fonlarını bu hesapta takip etmektedirler.

Hesap, banka ve diğer finans kuruluşlarından bir yıldan uzun vadeli olarak kredi alındığında alacaklandırılır. Bilanço gününden itibaren (31.12.20..) gelecek bir yıl içerisinde ödenmesi gereken anapara taksitleri ve bu taksitlerin faizleri 303 uzun vadeli kredilerin anapara taksitleri ve faizleri hesabına borç, bu hesaba alacak kaydedilir. Vadesinden önce kredinin kapatılması durumunda da hesap alacaklandırılır. Hesaba ait ödenecek anapara ve taksitlerin tamamının vadeleri bir yılın altına düştüğünde hesap kapatılmış olur.

303 Uzun Vadeli Kredilerin Anapara Taksitleri Faizleri

Vadelerine bir yıldan fazla süre bulunmakla birlikte uzun vadeli kredilerin, bilanço tarihinden itibaren bir yıl içinde ödenecek anapara taksitleri ile vadesi bir yılın altına düşenleri ve bunların tahakkuk ettiği halde henüz ödenmeyen faizlerini kapsar.

Hesap, işletmenin uzun vadeli borçlarından, bilançonun düzenlenme tarihini izleyen bir yıllık dönemde ödenecek olan yani kısa vadeli olma niteliği kazanan anapara taksitleri ve faizleri bu hesaba alacak, ödenmeleri halinde borç kaydedilir.

405 Çıkarılmış Tahviller

İşletme tarafından çıkarılmış bulunan tahvillerden vadesi bir yılı aşanlar bu hesapta izlenir.

İşletmelerin yeni duran varlık alımı, kapasitenin artırılması gibi çeşitli sebeplerden dolayı ihtiyaç duyacağı uzun vadeli fonları sağlamada kullanacağı finansman yöntemlerinden birisi de tahvildir.

304 Tahvil Anapara Borç Taksit ve Faizleri

Bilanço tarihinden itibaren bir yıl içinde ödenecek tahvil anapara borç taksitleri ile tahvillerin tahakkuk edip de henüz ödenmeyen faizlerinin izlendiği hesaptır.

Hesap, kısa vadeli olma niteliği kazanmış yukarıda belirtilen tahvil anapara borç, taksit ve faizleri bu hesaba alacak, ödenmeleri halinde borç kaydedilir.

305 Çıkarılmış Bonolar ve Senetler

Tedavüldeki finansman bonoları ve banka bonoları gibi kısa vadeli para ve sermaye piyasası araçları karşılığında sağlanan fonlar bu hesapta izlenir.

İşletmelerin faaliyetlerini sürdürmek için ihtiyaç duyacakları kısa vadeli fon sağlamada kullandıkları finansal yöntemlerden birisi finansman bonolarıdır.

306 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler

Çıkarılmış bonolar ve senetler kapsamına alınamayan diğer menkul kıymetlerin izlendiği hesaptır.

308 Menkul Kıymetler İhraç Farkları (-)

Nominal değerinin altında ihraç edilen tahvil, senet vs. diğer menkul kıymetlerin nominal değeri ile satış fiyatı arasındaki farkın gelecek döneme ait olan kısmı bu hesapta izlenir.

Yararlanılan Kaynaklar

1. T.C. ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ YAYINI, GENEL MUHASEBE, 2012.